

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΒΑΜΒΑ 6 (3^{ος} όροφος), 106 74 ΑΘΗΝΑ

Τηλ: 210-7233221-2, 210-7233216, fax: 210-7233217, e-mail: info@nchr.gr, ιστοσελίδα: www.nchr.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ – 24 Μαρτίου 2014

Η ΕΕΔΑ, ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, έλαβε γνώση με μεγάλη έκπληξη της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για την ψήφιση, και τελικά την απόσυρση, στο σύνολό του, του άρθρου 19 του Σχεδίου Νόμου «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης».

Το άρθρο 19 του πιο πάνω Σ/Ν αφορούσε τη *«χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους»*, κατ'εφαρμογή των σχετικών επιταγών του Συντάγματος και του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου. Μεταξύ των ατόμων για τα οποία προβλεπόταν χορήγηση άδειας διαμονής για λόγους ανθρωπιστικούς, περιλαμβάνονταν και *πολίτες τρίτων χωρών που ήταν θύματα και ουσιώδεις μάρτυρες κακουργημάτων και άλλων σοβαρών εγκληματικών ή ρατσιστικών πράξεων, εφόσον έχει ασκηθεί γι'αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση*.

Με τροπολογία στο άρθρο 19, προβλέφθηκε ότι *«αν όργανο του κράτους καταγγελλεί ψευδώς για οποιοδήποτε από τα ανωτέρω αδικήματα και η ψευδής καταγγελία τεκμηριωθεί μετά τη σχετική προκαταρκτική εξέταση με τη θέση της δικογραφίας στο αρχείο, ο καταγγέλλων δικάζεται για τα προβλεπόμενα στο ενδέκατο κεφάλαιο του Ποινικού Κώδικα αδικήματα με την αυτόφωρη διαδικασία. Ως παρεπόμενη ποινή, στην περίπτωση αυτή δύναται να επιβληθεί η απέλαση, άλλως ακολουθείται η διαδικασία της διοικητικής απέλασης»*.

Η τροπολογία ***παραβιάζει θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα***, ιδίως το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα πρόσβασης στη Δικαιοσύνη και ίσης ποινικής μεταχείρισης. Ειδικότερα:

➤ Ανατρέπει το ***τεκμήριο της αθωότητας*** εις βάρος των *θυμάτων και ουσιαστών μαρτύρων κακουργημάτων και άλλων σοβαρών εγκληματικών ή ρατσιστικών πράξεων*. Πράγματι, με μόνη τη θέση της καταγγελίας στο αρχείο εκ μέρους του Εισαγγελέα, δημιουργείται, εκ του νόμου, ***τεκμήριο ενοχής*** του καταγγέλλοντος, κατά παράβαση του Συντάγματος και των άρθρων 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και 48 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (Χάρτη ΕΕ).

➤ ***Επιτάσσει ποινική δίωξη και παραπομπή στο ακροατήριο*** (*«ο καταγγέλλων δικάζεται»*), άσχετα από την ύπαρξη επαρκών ενδείξεων ότι έχουν τελεσθεί τα αναφερόμενα αδικήματα, κατά παράβαση των ίδιων υπερνομοθετικών κανόνων.

➤ Εισάγει εξαίρεση στην ισχύουσα ρύθμιση της απέλασης του άρθρου 74 ΠΚ, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 Ν. 4055/2012 κατ'εφαρμογή επιταγών του Συντάγματος και του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αναφέρει και η σχετική αιτιολογική έκθεση. Ενώ το άρθρο 74 ΠΚ επέτρεπε προηγουμένως δικαστική απέλαση σε περιπτώσεις καταδίκης σε κάθειρξη ή φυλάκιση, ***το ισχύον άρθρο 74 ΠΚ επιτρέπει δικαστική απέλαση μόνο μετά από καταδίκη σε κάθειρξη, δηλαδή για κακούργημα***. Τα αδικήματα όμως του ενδέκατου κεφαλαίου του ΠΚ, στα οποία παραπέμπει η τροπολογία (ψευδορκία, ψευδής καταμήνυση κλπ.) δεν είναι κακούργηματα, αλλά πλημμελήματα, για τα οποία δεν επιτρέπει ο ισχύων ΠΚ απέλαση. Δημιουργείται έτσι ***δυσμενής ποινική μεταχείριση αλλοδαπών που δικαιούνται ιδιαίτερη προστασία***, και ταυτόχρονα ***περιορίζεται η πρόσβασή τους στη Δικαιοσύνη***, κατά παράβαση του Συντάγματος, των άρθρων 6, 13 και 14 ΕΣΔΑ, 47 και 48 του Χάρτη ΕΕ και της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ.

Ύστερα από έντονες αντιδράσεις, ολόκληρο το άρθρο 19 του Σ/Ν, μαζί με την τροπολογία, αποσύρθηκε. Η ΕΕΔΑ θεωρεί ότι πρέπει ***να επαναφερθεί το άρθρο 19, χωρίς την τροπολογία***. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία ***ενόψει και των επανειλημμένων καταδικών της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*** για κακομεταχείριση μεταναστών από κρατικά όργανα και πλημμελή διερεύνηση των σχετικών καταγγελιών.

Άλλωστε, η προστασία από τα αδικήματα του ενδέκατου κεφαλαίου του ΠΚ εξασφαλίζεται πλήρως από τον ΠΚ, με τήρηση των δικαιωμάτων όλων των εμπλεκομένων.